

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. Є. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

**КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ
РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»**

22 березня 2024 року

Харків - 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. С. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗБІРНИК ТЕЗ

II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ,
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ
РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

22 березня 2024 року

Харків – 2024

УДК 796(063)

A43

Актуальні питання фізичного виховання, спорту, здорового способу та якості життя різних верств населення : збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції (електронне видання), 22 березня 2024 року. Харків : Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», 2024. 372 с.

У збірнику представлені тези за напрямками роботи конференції: фізичне виховання та рухова активність різних верств населення; удосконалення підготовки спортсменів; олімпійський, паралімпійський та професійний спорт; проблеми формування здорового способу та якості життя людини у сучасному суспільстві.

Збірник тез представляє теоретичний і практичний інтерес для докторів, аспірантів, магістрів, студентів, тренерів, спортсменів, викладачів, наукових працівників.

Голова організаційного комітету: *Баканова О.Ф., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.*

Організаційний комітет: *Рядова Л. О., к.фіз.вих., старший викладач кафедри, Крамаренко В. І., старший викладач кафедри.*

Редакційна колегія:

Баканова Олександра Феліксівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Рядова Ліліана Олегівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Крамаренко Валентина Іванівна – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Білоус Наталія Сергіївна – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Єварницький Ігор Андрійович – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Єрмоменко Віталій Миколайович – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Кононенко Неллі Миколаївна – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Криворучко Світлана Миколаївна – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Самохін Олексій Олексійович – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Слободянюк Олег Вячеславович – старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та реабілітації.

Затверджено

Вченою радою гуманітарно-правового факультету
Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
(протокол № 6 від 12 березня 2024 року)

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

Задорожня Д. С. <i>Демотивуючі фактори формування здорового способу життя у молоді.....</i>	319
Корнєва Ю. В., Василенко М. М. <i>Потенціал дихальних вправ для корекції психоемоційного стану людей різного віку.....</i>	322
Лукаsevич І. І., Склярєва Н. А., Забірченко Л. В. <i>Екотрофологічні підходи до системи харчування спортсменів-вегетаріанців.....</i>	326
Нікітенко Н. М. <i>Проблема формування здорового способу та якості життя у здобувачів середньої освіти.....</i>	329
Омельченко Т. Г., Пилипчук К. М. <i>Особливості харчування дівчат 17–18 років, які займаються фітнесом силової спрямованості.....</i>	334
Пахота Є. С. <i>Йога як метод оздоровчо-рекреаційної рухової активності.....</i>	338
Плачинда Т. С. <i>Формування навичок здорового способу життя у майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в умовах сучасних трансформацій.....</i>	342
Пустовойт Б. А., Дугіна Л. В., Ладика О. В. <i>Фізична терапія пацієнтів при поєднаному ушкодженні колінного суглоба тріада турнера у післяопераційному періоді.....</i>	346
Стрельникова Є. Я. <i>Розвиток аматорського руху у волейболі міста Харкова в умовах сучасних викликів.....</i>	349
Темченко М. В. <i>Олімпійська освіта у неспортивних закладах вищої освіти.....</i>	352
Терещенко Т. О., Книш Т. В., Семенко Д. Л. <i>Реактивність організму школярів в умовах дистанційної форми навчання.....</i>	355
Футорний С. М., Лисюк С. І., Гандей О. В. <i>Управління міським біорізноманіттям під час організації та проведення спортивних подій.....</i>	359
Шепіда М. Р. <i>Результати дослідження рухової активності у здобувачів вищої освіти.....</i>	363
Шматова О. О., Гончарук Н. Л., Опадько В. В. <i>Сучасні аспекти управління процесом використання пластику в практиці спортивної індустрії.....</i>	369

Стрельникова Є. Я., старший викладач
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

РОЗВИТОК АМАТОРСЬКОГО РУХУ У ВОЛЕЙБОЛІ МІСТА ХАРКОВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Анотація. Досліджено проблеми організації роботи аматорських клубів Харкова. Установлено, що у місті, разом з командами, які приймають участь в змаганнях Чемпіонату України, міста, існують клуби любителів волейболу.

Ключові слова: аматори, виклики сучасності, волейбол, змагання, команда, комунікація.

Вступ. У 2025 році ми маємо визначати 100-річчя Харківського волейболу. Саме у наше місто професор В. Блях навесні 1925-го привіз за оказією найперші в Україні м'яч та сітку, а потім у залі Будинку фізкультури розповідав курсантам-інструкторам правила абсолютно нової гри, навчав їх основ техніки [5]. Харківщина має вікові традиції та великі досягнення у волейболі [6].

За ініціативою суддів та гравців Федерації волейболу харківської області (далі – ФВХО) змагання з волейболу на Харківщині почали відновлюватися. Разом з цим став виникати ряд проблем.

На думку фахівців [2, 4, 3], рішення проблем підготовленості до змагань забезпечується в першу чергу організацією тренувального процесу згідно із завданнями, що вирішуються. Організація тренувального процесу в регіоні має достатньо аспектів, що доводиться вирішувати, цей факт обумовив мету нашого дослідження.

Мета дослідження: визначити проблеми розвитку аматорського руху в волейбольній спільноті м. Харкова в умовах сучасних викликів.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводилося на базі аматорських команд та клубів м. Харкова. У ньому взяли участь 168 учасників команд та клубів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури, анкетування та методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз літературних джерел дає нам право стверджувати, що м. Харків є Джерелом та довгий час було Столицею українського волейболу [1].

В умовах викликів сучасності була підтримана ініціатива суддів ФВХО гравцями та поновлені наприкінці 2023 року змагання першості міста з волейболу. Розглядаючи результатів змагань в м. Харкові 2022–2024 рр., виявлено, що у них приймали участь більш 20 команд аматорів.

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

Серед гравців різних команд та клубів було проведене анкетування, яке виявило високий рівень мотивованості гравців та спрямованість їхніх дій на пошук місць та колективів з метою тренувань. Також було визначено існування груп для комунікацій в інтернет-просторі, що спрямовані на організацію рішення вище визначеної проблеми.

Нині існують волейбольні клуби «Освіта», «Олімп», «Драйв», «Глорія», «ХарВол», «Пайп», «Депо» та інші, які знаходять можливість для тренувань та участі в змаганнях обласного, всеукраїнського та міжнародного рівня.

У 2023 році команда «Драйв» стала Володарем Кубку України серед Ветеранів спорту в номінації 55+ серед жінок. На базі команди був створений колектив, що приймав участь в Чемпіонаті Європи серед ветеранів в номінації 50+ серед жінок, де команда посіла 4 місце. Можливість підготуватися до змагань їм дозволила участь в Першості м. Харкова у сезоні 2022–2023 рр. В тій першості приймали участь 4 жіночі та 8 чоловічих команд. Сьогодні кількість команд збільшилася до 8 жіночих та 12 чоловічих.

Вікові показники учасників змагань знаходяться в діапазоні від 14 до 68 років. Серед респондентів представники найрізноманітніших професій, здобувачі вищої освіти та учні закладів освіти різних рівнів та напрямків. Це свідчить про прагнення до фізичної активності різних верств населення.

За анкетуванням, що було проведене, 62% аматорів займалися волейболом в дитинстві лише на уроках фізичної культури в ЗОШ або коледжах під керівництвом учителів фізичної культури; 38% – під керівництвом тренерів ДЮСШ або інших спортивних закладах освіти. Це свідчить, по-перше, про відтік професійних спортсменів у волейболі Харківщини, по-друге, про поширення прагнення аматорів до участі в змаганнях. Ентузіазм аматорів вражає. Придбання форми, м'ячів, обладнання відбувається виключно за власні кошти.

Висновки. Проведене дослідження дало можливість виявити, що у стані існування сучасних викликів у нашому регіоні продовжується розвиток волейболу. Незважаючи на те, що припинили своє існування команди Вищої ліги України серед жінок, чоловічі команди продовжують приймати участь у Чемпіонатах України, Суперліги та Вищої ліги. Нині стався новий етап розвитку аматорського волейболу, поштовхом до якого стали вимоги сучасності. Основними організаційними проблемами розвитку аматорського руху стали: пошук тренувальної бази, залучення тренерів до тренувального процесу. Разом з тим, вирішенням проблеми пошуку колективу стала наявність різноманітних месенджерів, наприклад, телеграм-каналів для спілкування.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні шляхів організації методичної допомоги для тренувального процесу аматорських команд в умовах викликів сучасності.

Список використаної літератури

1. Дубенчук А. І. Волейбол : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2008. 112 с.

II Всеукраїнська науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ, ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ»

2. Ковцун В. І., Демчишин А. П. Волейбол як важливий засіб виховання гармонійної особистості. *Здоровий спосіб життя* : зб. мат. II Міжрегіональної наук.-практ. конф. Львів, 2002. С. 37–40.
3. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення : підруч. Київ : НУФВСУ «Олімпійська література», 2008. Т. 2. 367 с.
4. Курлянд З. Н. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 390 с.
5. Мельник А. Ю., Стрельникова Є. Я. Теорія та методика обраного виду спорту (Волейбол) : навч. посіб. Харків : ХДАФК, 2017. 134 с.
6. Стрельникова Є. Я. Особливості розвитку волейболу Харківщини в сучасних умовах. *Удосконалення навчально-тренувального процесу спортсменів ігрових видів спорту Харківської державної академії фізичної культури* : зб. тез круглого столу, який присвячений пам'яті професора кафедри спортивних та рухливих ігор Волкову Є. П. 24 листопада 2023 р. Харків : ХДАФК, 2023. С. 18.